



ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ И БИЗНЕС

Александър Кашъмов

Вече повече от три години изминаха от влизането в сила на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ). Равносметката - търсенето на информация от гражданите и медиите се увеличава. Увеличават се и малките победи - тук на гражданин дали малко информация за финансовата помощ за хора с увреждания, отпускана от гържавата, там на някой журналист преразказали преразказаното им от компетентния отдел. Даже и поназначиха някъде служители, които да отговарят за изпълнението на ЗДОИ. Поспретнаха се и малко уеб-страници - "вижте, тук министъра на ... се среща с негов колега от Китай, там интервюираха едн кой-си гържавник през 2001г."¹ - все информация от жизненоважно значение за гражданина. А съгът, като стигне при него делото, се чуди не "защо не е дадена информация?", а "формулирал ли си е гражданинът правилно, надлежно и прецизно заявлението за достъп?" Така е, драги граждани, вие имате право на достъп до информация, а не до документи (каквото и да значи това на български език), или иначе казано, имате задължението да прекарате във формулиране на искането си повече време, отколкото администрацията - в изготвяне на отговора. Да се чуди човек кой на кого плаща заплатата и кое е принципът - правото да знаем или неговото ограничаване.

И така си минава времето в умуване по малките въпроси - изобщо не остава време и сгода да се мисли по граничните случаи - когато наистина е налице конкуриращо право или интерес, как да се реши казусът - чие право е по-значимо и трябва да надделее - на питащия или на защитения с ограничението интерес.

Трудно е да се прецени чия отговорност надделява - на законодателя, на изпълнителната власт или на съдилищата². В конкретния случай това не е особено важно. Важното е, че при приемането на ЗДОИ в Програма Достъп до Информация (ПДИ) научавахме за получени по реда на закона копия от приватизационни договори - вярно, от малки, но и от не толкова малки сделки³. Сега обаче в регулиращите приватизацията норми липсва каквото и да е препращане към ЗДОИ.

Като заговорихме за сделки, наистина не е ли от съществено значение за нашия гражданин информацията, която се съхранява от гържавата за частни фирми. Действително, част от тази информация опира до въпроса за разходването на средства от гържавния и общинските бюджети за изпълнение на така наречените обществени, т.е. гържавни и общински поръчки. Процедурата по възлагането на такива поръчки

ТЕМИТЕ В БРОЯ:

*Достъп до информация и бизнес**Тема с продължение**Предлагат промени в закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши гържавни длъжности**Капаните на логиката**Договорът с "Агентите на короната" остана скрит от обществен контрол и след втори опит за съдебно прочитане**Пресслужбите на съда не трябва да работят като цензура**Осъдиха директор за разкриване на лични данни на учителка**Европейският съд подчертава правото на достъп до обществена информация*

обаче е детайлно описана в Закона за обществените поръчки (ЗОП), където е предвиден и публичен регистър в електронен вид, който предлага обществен достъп. Така се постига заговорителен контрол върху разходването на средства за обществени поръчки - чрез съдебен контрол, задвижван от конкурентите, и чрез гражданския контрол на информираното обществено мнение.

¹ Примерът е произволен

² По-рано, преди приемането на ЗДОИ, често се поставяше въпроса и за „отговорността на питащите граждани“. „Много е важно да обсъдим как ще се използва дадената информация“, обичаха да подхвърлят непривикнали с промените в обществената система люде. Ще ми се да се надявам, че това време е отминало.

³ Например беше получен достъп до договора за приватизацията на „Химко“ - Враца.

Интересно е обаче какво се случва в сферата, която е извън обществените поръчки. Нека да разгледаме три случая, които попаднаха на вниманието на екипа на Програма Достъп до информация и да се опитаме да отчленим общите елементи. Случаите са: договор между министъра на финансите и фирмата "Краун Ейджънтс", договор между директора на изпълнителна агенция Пътища и фирмата "Снеа" и договор между министъра на гържавната администрация и фирмата "Майкрософт". Общото между казусите е, че:

1. става въпрос за търговски договори;
2. гържавата договаря с фирми;
3. става въпрос за доста големи суми;
4. фирмата не се явявала на конкурс или търг, т.е. е монополист;
5. фирмите са чуждестранни;
6. прозрачност по сделката и изпълнението ѝ - НИКАКВА.

Впрочем и до трите договора беше поискан достъп. И в трите случая достъп се отказа, и то на разнообразни основания. Клаузата за конфиденциалност и позоваването на търговска тайна са общо място, докато основанието класифицирана

информация в случая с министъра на финансите се явява гопълнение⁴. В един от случаите съдът прие, че е налице търговска тайна, а другите две дела са още висящи.

Извън посочените примери не липсват и други обществено интересни случаи. Спомняме си добре конфиденциалността на договорите на БНТ с различни фирми, а това е обществена медия, която трябва да работи в обществена полза и следователно да е имунизирана от контрол от страна на икономически интереси.

Добре е да се замислим дали без максимална прозрачност на потока от обществени средства към частни фирми е възможно справедливото им разпределение. Да се сетим, че точно сега към България се насочва значително количество средства от Европейския съюз и неговите фондове. Да се запитаме още веднъж дали самата цел на съществуването на едно общество не е постигането на справедливост и съответно на нея благосъстояние за всеки негов гражданин и за общността като цяло. Двама пътя тук са или честна игра и вложената в това понятие прозрачност на правилата, или олигархична власт на малцината над мнозинството, характеризираща страните от т. нар. в близкото минало "трети свят".

⁴ Тук изобщо не посочваме константния куп процесуални аргументи на представителите на изпълнителната власт, целящи скоростивно избягване на същинския правен спор.

Тема с продължение:

Върховният административен съд ще гледа на 19 май отложеното дело за договора на Правителството с "Майкрософт"

На 18.02.2004г. във Върховния административен съд се гледа делото, заведено от ПДИ и двама народни представители срещу отказа на министъра на гържавната администрация Димитър Калчев да предостави копие от договора, сключен с "Майкрософт". На първото съдебно заседание по делото не се яви представител на министъра и се оказа, че той не е изпълнил задължението си по чл. 16 от Закона за Върховния административен съд да изпрати на съда жалбата заедно с цялата преписка, поради което образуваното дело е непълно. Съдебният състав докладва постъпила молба от министъра с искане жалбата да бъде оставена без разглеждане, тъй като той е предоставил вече исканата информация и жалбоподателите нямали правен интерес от

продължаване на делото. Това твърдение на министъра не отговаря на действителността, защото единствената предоставена информация е писмена справка за съдържанието на договора, както и мотивите на министър Калчев за избора на "Майкрософт", която той изпрати на заявителите едва след получаването на жалбата им срещу мълчаливия отказ. По искане на процесуалния представител на жалбоподателите и след като констатира, че без преписката и съдържащите се в нея оригинали на документи не могат да бъдат направени никакви изводи по възражението за процесуална недопустимост на жалбата, съдът задължи министъра на гържавната администрация да изпрати преписката в цялост и отложи делото за 19.05.2004г.

**Предлаганите промени в закона за публичност на
имууществото на лица, заемащи висши държавни длъжности -
достъпът до публична информация не е за всеки**
Фани Давидова

На 11 февруари тази година, в парламента бяха гласувани на първо четене, четири законопроекта за изменение и допълнение на Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висшите държавни длъжности.

- № 254-01-115 в деловодството на НС, внесен от Димитър Иванов Абаджиев и група народни представители на 20.12.2002 година;

- № 354-01-101 в деловодството на НС, внесен от Мирослав Петров СевлиеВСки и група народни представители на 22.10.2003 година;

- № 354-01-114 в деловодството на НС, внесен от Борислав Бориславов Цеков и група народни представители на 28.11.2003 година;

- № 354-01-117 в деловодството на НС, внесен от Владимир Михайлов Дончев и група народни представители на 03.12.2003 година

По какво си приличат предлаганите проекти:

Първо, предлага се разширяване на кръга от правно задължените лица, които да декларират своето имущество, доходи и разходи в т.нар. Публичен регистър. В три от законопроектите се предлага представителите на органите на местно самоуправление - кметове и заместник-кметове, председатели на общински съвети - да подават декларации за своето имущество пред Сметната палата. В мотивите вносителите посочват, че включването на тези лица е в отговор на увеличаването на ролята и отговорностите на органите на местно самоуправление при взимането на решения на местно ниво. Авторите считат, че по този начин ще се постигне повишаване на доверието към лицата, заемащи тези постове, както и по-голяма прозрачност към начините на взимане на решения на местно ниво. В законопроекта, внесен от Борислав Цеков и група народни представители, се предвижда и включването на членовете на политическите кабинети на министрите като задължени по закона лица, с оглед ролята им при формирането на управленски решения. Вносителите предлагат ръководителите на съвета за електронни медии,

ръководителите на националните служби към Министерството на вътрешните работи, както и на митниците и данъчната администрация също да подават декларации за своето имущество, доходи и разходи, поради важното място и правоохранителни функции, които изпълняват.

Втората посока, в която предлаганите четири законопроекта си приличат, е въвеждането на административно-наказателна отговорност за лицата, които не изпълняват задължението си за подаване на декларация в срок или подават декларации с непълно или невярно съдържание. Най-грасична санкция предлага депутатът от ОДС Димитър Абаджиев - между 500 и 5000 лв. за първо нарушение и от 1000 до 10 000 лв. за повторно, а парите да се внасят като приход за републиканския бюджет. От 500 до 1000 лв. при първо нарушение са предлаганите глоби в проектите на Владимир Дончев от НДСВ и на колежата му Борислав Цеков, като при повторно нарушение Дончев предвижда санкция от 2000 до 5000 лв., а Цеков - от 1500 до 3000 лв.

Направените предложения целят въвеждане на по-строга дисциплина при изпълнението на законовите изисквания, особено с оглед на съществуващата практика по прилагане на закона, която показва, че немалка част от задължените лица не подават имуществени декларации.

***По какво най-много си приличат
предлаганите законопроекта***

По странно съвпадение, нито един от четирите законопроекта не предвижда "същинска публичност" на имуществото на лицата, заемащи висши държавни длъжности. Така нареченият от закона "Публичен регистър" продължава да не е съвсем публичен. В сегашния текст на закона т.нар. "обществен достъп" до регистъра с имуществените декларации се свежда единствено до:

1. Достъп на държавни органи, оправомощени и без това по други закони, да получават същата информация - гаранция, която е очевидно безсмислена.
2. Достъп до регистъра на средствата за масово осведомяване чрез техните ръководства.

продължава на стр. 4

Очевидно законодателят приема понятието "публичност" като потенциална възможност за медиите да получат достъп до определена информация. Схващането, че гражданите имат право на информация единствено чрез задължителен посредник - медиите - е и схващането на шведския законодател с една малка подробност - в закон отпреди 200 години. Към настоящия момент в Швеция данъчните и имотни декларации на всички граждани са общодостъпни.

Ако вносителите действително имат желание "да се "извади на светло" имотното положение на лицата, от които зависи решаването на всички най-важни въпроси в централната и местна власт и по отношение на които има непрестанни съмнения за корупция или пристрастност при взимане на решенията"¹, следва да направят визирания "публичен регистър" достъпен за всички граждани по реда на закона за достъп до обществена информация. Възраженията, които подобно твърдение вероятно ще повдигне, ще са свързани несъмнено със защитата на личните данни на съпрузите и децата на лицата, заемащи висши държавни длъжности - данни, за които също се вписват в регистъра. Този проблем би отпаднал лесно, ако в регистъра се вписват единствено имуществото притежавано от съпрузите и децата, без да се упоменават имената или други идентификационни за тях данни.

¹ Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности (№ 354-01-101 от 22.10.2003 г.)

Капаните на логиката

През последните месеци Върховният административен съд постанови няколко решения, в които се приема, че съгласно Закона за достъп до обществена информация гражданите и юридическите лица имат право да получат информация, а не документи. Нещо повече, ако гражданин поиска достъп до документ, администрацията няма да даже задължение да му отговаря.

Нека тук не влизаме в тълкуване на законовите разпоредби и не се задълбочаваме в това да припомним на магистратите, че информацията се счита за обществена независимо от нейния НОСИТЕЛ - чл.2, ал.2 от ЗДОИ.

По-интересно е да анализираме от позицията на науката логика това иначе кратко по съдържание съждение. Изводът, че правото на достъп до информация е нещо съвсем различно от правото на достъп до документи предполага, че между двете множества няма никакво сечение. Според съда информацията представлява "сведение, знание за някого или за нещо"¹. Тоест за да се удостовери истинността на извода, трябва да е налице предпоставката, че в никой документ не е дадена информация (сведение) и в никоя информация не е даден документ. Второто изглежда общо взето вярно, защото информацията е безтелесна за разлика от документа. Първото обаче очевидно не е вярно, и то май никога не може да е вярно. Всеки документ е съчетание от материален носител и информация, закрепена (съхранена) на него. Информация е дори само това, че даден документ е подписан от едн-кого си (а тя често не се съдържа никъде другаде, освен в документа). И така, за да стигнем до заключението, че няма нищо общо между право на достъп до информация и до документ, трябва да приемем за верен следния силогизъм:

А. "Законът дава право на достъп до информация"

Б. "Информацията никога не е в документ"

Следователно: Законът не дава право на достъп до документи

Дали това умозаключение е вярно, преценете сами. Аз лично си спомням за един христоматиен пример от най-старата процедура в римското право. Искът бил отхвърлен от съда само защото ищецът се оплакал, че ответникът е изсякъл лозите му, вместо че е изсякъл "дърветата" му. Наистина ищецът бил изгубил именно лозите си, но установената сакрална формула била за дървета и никой не знаел какво да прави в случая с лозите. Това се е случило около 5 век пр.н.е.

Програма Достъп до Информация

¹ Друг е въпросът че думите „знание“ и „сведение“ са общо взето идентични по съдържание и в съвременния език, а и етимологически втората от тях е образувана от предпоставката „с“ и праславянския (и индоевропейски) корен вьд-вед: знание, зная.

**Договорът с "Агентите на короната" остана скрит от обществен
контрол и след втори опит за съдебно прочитане
(Второто дело Николай Мареков срещу Министъра на финансите)
Васил Чобанов**

Каква процедура е използвало Министерството на финансите, за да определи консултантската фирма "Краун Ейджънтс" за възлагане на проверка на българските митници, какви са задълженията на двете страни и евентуалните неустойки при неизпълнението им - тези въпроси, включени в законова процедура за достъп до обществена информация, не получиха заговорителен отговор през 2002-ра година, въпреки че станаха повод за обогатяване на практиката на Върховния административен съд. В края на друго дело - Кирил Терзийски срещу Министъра на финансите, съдът се видя принуден да изиска и лично да прочете договора с Агентите на Короната. После го върна и го остави секретен за гражданите. Пътят към ага често е покрит с добри намерения - гласи една гревна мъдрост. В случая мъдростта само се потвърди. По-значим обществен интерес се оказа възможността евентуалните нарушители на митническите разпоредби да разберат какви капани им готвят въпросните консултанти на короната.

Така гражданинът Николай Мареков не получи нито пълен, нито частичен достъп до договора между Министерството на финансите и британската консултантска фирма "Краун Ейджънтс". Това се случи независимо от факта, че Мареков се беше почувствал част от хората, финансиращи с данъчните си вноски сумата за разплащане с агентите. Но така се случва с агентите понякога, дори когато те са съвсем обикновени финансови консултанти. Така или иначе във въпросния договор има клауза - на всеки три месеца да се дава отчет на поръчващата страна какво са направили изпълнителите. Тук общественото чувство на гражданина Мареков видя още една възможност за институционална изява и се започна нова съдебна сага с министъра на финансите. Мареков поиска достъп до обществена информация съгласно ЗДОИ, министърът отказа също с аргументите на закона. Спазени са всички формални изисквания за срокове, официални писма и служебна любезност между страните. Съдбата на новото искане за обществена прозрачност отново стигна до светлите зали на Върховния административен съд. С писмо от месец

август 2002 г., ковчежникът на държавата отказа предоставяне на исканата информация, защото резюме на първия тримесечен доклад на "Краун Ейджънтс" за осъществяване на реформата в българските митници, се намирал на страницата на министерство на финансите в Интернет.

Другият аргумент за ограничаване на достъпа се заключава във факта, че съдържашката се в отчета информация нямала самостоятелно значение, но на нейна основа щели да бъдат изготвени конкретни актове, насочени към осъществяване на мерки в помощ на реформата в българската митническа администрация.

В следваща жалба вече пред касационен (петчленен) състав на ВАС гражданинът Мареков (превърнал се в касател) се аргументира, че нито в писмения отказ, нито в съдебно заседание министърът на финансите е твърдял, че с факта на тримесечния отчет има започнало производство по подготовка на друг нормативен акт. Това пък е законова възможност за отказ по смисъла на чл.13, ал 2, т.1 от ЗДОИ.

Съдът обаче вижда един формален, но важен повод за отказ на достъп до информация. В мотивите си тричленния състав на ВАС казва буквално следното: "Съгласно чл.25, ал.1, т.2 ЗДОИ заявлението за достъп до обществена информация трябва да съдържа описание на исканата информация. Видно от заявление вх.№ 33ДОИ-6/8.08.2002 г., жалбоподателят е поискал да получи достъп до първия тримесечен отчет за дейността на британската фирма "Краун Ейджънтс" пред министерството на финансите. Тоест, иска се достъп до документ, без да е описана информацията - факти и сведения, за които заявителят проявява интерес и иска да научи." Така съдът леко отсъжда, че след като в Интернет има резюме от първия тримесечен отчет за дейността на британската фирма пред министерство на финансите, органът по чл.3, ал.1 ЗДОИ е мотивирал отказа си на посоченото правно основание - чл.13, ал.2, т.1, по отношение на тази част от доклада, която е извън публикуваната в резюме.

Месеци по-късно и петчленният състав на ВАС ще забележи, че по реда на ЗДОИ може да се иска достъп до **информация**, а не до **документи**. Върховният

продължава на стр. 6

административен съд в своята практика е отбелязал, че понятието "обществена информация" следва да бъде възприемано като **свобедение, знание за някого или за нещо**, свързано с обществения живот в страната, респективно за дейността на задължените по чл. 3 от ЗДОИ субекти (адм. г. № 1543/2002 г. петчленен състав). Само когато молителят посочи вида на исканата от него информация, тогава за административния орган

възниква задължение за предоставяването ѝ ако е налична.

След тези аргументи трябва да признаем, че и вторият опит за даване на прозрачност и обществен контрол над консултантския договор с "Краун Ейджънтс" се оказва неуспешен. Остава надеждата обществената проверка на договора да се направи след като приключи неговото изпълнение.

**"Пресслужбите на съда не трябва да работят като цензура"
твърди бившата говорителка на Върховния съд на щата
Калифорния Джериан Хейслет
Антон Андонов**

Пресслужбите на съда трябва да установят добри и трайни контакти с репортерите от всички медии. Това заяви на среща в Американския център в София Джериан Хейслет - консултант по връзки с медиите и бивш говорител на Върховния съд на щата Калифорния (1991 - 2002г.). Според г-жа Хейслет общуването между съда и медиите е трудно навсякъде по света. За да се постигне добро взаимодействие между двете страни е необходимо да бъде изграден механизъм на взаимно доверие, включващ създаването на правила за работа на съдебните репортери, поддържането на интернет- страници на съдилищата и регулярно подаване на информация за случващото се в съдебната зала от пресаташето на съда. В Америка това вече е направено. У нас - тепърва престои. Две са глумите, характеризиращи диалога между институциите и у нас сега - "ненавист" от страна на съда към

пишещите и "подозрение" от журналистите към съда. В такава работна среда комуникацията наистина е затруднена, смята американката, която е за втори път в България след 1997 година. Тогава по линия на Американската адвокатска асоциация е участвала в поредица семинари на тема "Съдебната система и медиите - сътрудничество в името на укрепване на общественото доверие в тях".

В България пресслужби към съдилищата функционират от 2002 година. Някои от тях имат създадени и добре поддържани интернет- страници. Факт е обаче, че магистратите в Шумен вече успяха да закрият дължността "пресаташе на съда". Това е и първият случай, в който едва заработила "по новите правила" системата се "затваря" отново.

Сигнали за трудности в работата на журналисти от местни

електронни и печатни издания по отразяване на съдебни процеси пристигат в Програма достъп до информация от местните ни координатори. Те съобщават за случаи, в които съдиите решават, че публичният иначе процес не се нуждае от "медияен шум" и пишещите са "помолени" да напуснат залата, без това да се отрази в протокола от съдебното заседание. В други случаи съдия "моли репортерите да му покажат текстовете на своите дописки преди да бъдат публикувани, защото "можело да се объркат и било по- добре написаното да бъде ревизирано"...

А иначе хората в черни тоги и у нас, и отвъд Атлантика не обичат да коментират присъдите си, заради възможността от обжалване на взето съдебно решение. Колкото до отварянето на съдилищата към медиите, то този процес тепърва престои.

Учителката по немски език и изобразително изкуство в Седмо СОУ "Отец Паусий" в Смолян Мария Стойчева осъди директора на учебното заведение Вихър Соколов за изнасяне на данни за здравословното и състояние. В края на месец януари тази година Районният съд в Смолян постанови Соколов да плати 500 лева глоба и 600 лева обещание на подчинената си. Присъдата е за обидя и за разкриване на данни относно здравословното състояние на лице. Делото бе заведено от Стойчева за обидя, но съдът взе предвид и влезлият в сила Закон за защита на личните данни.

"Имам експертно решение №3045 от 27.12.2002 г. на ТЕЛК по психични заболявания в Пловдив, откъдето са ми отговорили, че работоспособността ѝ е намалена на 50% и се води на отчет в смолянския психодиспансер", твърди в интервю за местното печатно издание "Родопски вести" просветният началник. Публикацията е от 24.01.2003 год. Малко преди да изтече давностният срок, през месец юли, Стойчева завежда дело срещу работодателя си за обидя. "Мълчах чак до месец юли и

не предприемах нищо, но след като видях че изнесените данни на публично място ми влият негативно се обърнах към съда", разказва учителката. „През това време директорът няколкократно ми е напомнял, че предвид здравословното ми състояние е добре да напусна работа. Аз самата реших да се откажа да преподавам немски език, тъй като ученето на език е една спирала и честите ми отсъствия могат да се отразят на знанията на учениците и затова имам само часове по рисуване. В същия документ от ТЕЛК се казва, че мога да работя и работодателят е длъжен да ми осигури спокойствие за това, но вместо да се съобрази с препоръките на лекарите той допълнително нагнетява обстановката“, твърди Стойчева. Тя смята, че наложеното от съда наказание в размер на 500 лева глоба и 600 лева обещание не е достатъчно и възнамерява да заведе дело и за психически тормоз. Педагожката счита, че тормозът се изразява в честите напомняния, че не е добре със здравето и в жалбите, които скалъпват срещу нея в школото. Наложило се дори да пише обяснения по обвинение,

че е била свой ученик, въпреки че такъв инцидент изобщо не е имало. Директорът с неохота отговаря на въпроси свързани с 2-жа Стойчева, тъй като иска да спаси имиджа на училището, което ръководи. "Аз не съм искал да я обидя с изнасянето на данни за нейното здраве", къдне се той. Във въпросното интервю Соколов е бил принуден да оповести факта, понеже част от учителите изсипали куп обвинения срещу него в местната преса. Със споменаването му той искал да накара обществото да бъде снисходително към твърденията на подчинената му, предвид психическото ѝ състояние.

Днес от присъдата на Районния съд в Смолян не са доволни и двете страни. Вихър Соколов вече е обжалвал глобата пред Окръжния съд в града. Същото смята да направи и Мария Стойчева, според която оповестяването на факти относно здравословното и състояние е равносилно на социалната и смърт. Освен за обидя тя ще потърси възмездие от съда и по Закона за защита на личните данни.

**Европейският съд подчертава правото на
достъп до обществена информация
Прес-съобщение на Европейския съд, 22.01.2004**

Със свое решение от 22.01.2004 Европейският съд в Люксембург подчертава правото на обществото на достъп до информация. Дори в случаите, в които достъп до правителствен документ не може да бъде предоставен изцяло, поради необходимост от защита на службена тайна или на обществената сигурност, то на заявителя трябва да се предостави поне частичен достъп, отсъдиха магистратите.

С цел насърчаване свободата на информацията и осигуряване на "възможно най-широк достъп" до правителствени документи, Европейската комисия и Европейският Съвет през 1993г. приеха Етичен кодекс (Code of Conduct). На 20 декември 1993, Европейският съвет приема Решение 93/731 за достъп до негови документи, чиято цел е да утвърди принципите, заложили в Етичен кодекс. Според двете

продължава на стр. 8

институции, достъп до информация може да бъде отказан единствено в случай, когато разкриването ѝ може да доведе заплаха за обществен интерес (обществена сигурност, международни отношения, финансова стабилност, съдебно производство, следствие и надзор) или застраши интересите на институцията в изпълнение на нейните задължения.

В дело, стартирало през 1999 г., финландецът Оли Матила иска достъп до редица документи, засягащи преговори за сътрудничество между Европейския съюз и Русия. Дирекциите на външните работи както на Европейския Съвет, така и на Европейската комисия отказват да предоставят достъп до документите на заявителя, възползвайки се от възможността, предоставена им от Етичния кодекс и позовавайки се на "опасност от заплаха за обществен интерес". Двете дирекции изтъкват нуждата за опазване в тайна на обсъжданията между Европейския съюз и други страни.

През месец септември първоинстанционният съд в Люксембург отхвърля всички искания на г-н Матила. Според съда дори и предоставянето на частичен достъп би нарушил принципа на пропорционалност, тъй като подробния преглед на исканите документи показва, че предоставянето на отделни техни части би било безсмислено, и няма да бъде от полза за заявителя.

Финландецът обжалва решението и иска да му се предостави поне частичен достъп "след редактиране и заличаване на тези части от документите, за които има основателни предположения, че могат да застрашат външнополитическите отношения на Европейската общност." В жалбата си г-н Матила застъпва тезата, че "преценката, за полезността на информацията, съдържаща се в поискания документ трябва да се направи от заявителя, а не от първоинстанционния съд на базата на твърденията на институцията, съхраняваща документа". Ответниците твърдят, че разкриването на редактирани документи, съдържащи почти изцяло заличени текстове би противоречало на принципите на рационалната администрация и би било абсурдно. Съдът отхвърля аргументите на ответника и задължава "институциите в съответствие с Решение 93/731 и 94/90 на Европейската комисия и като спазват принципа за баланс на интересите, да разгледат възможността за предоставяне на частичен достъп до информацията, която не попада в кръга на ограниченията. Тъй като в този случай такава преценка не е направена, решението за непредоставяне на исканата информация трябва да бъде отменено като противоречащо на закона."

Превод от английски език: Николай Мареков

Решението по дело C-353/01 е достъпно на адрес:

http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=62001J0353



Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип:

Александър Кашъмов, Антон Ангонов, Дарина Палова, Гергана Жулева, Кирил Терзийски, Николай Мареков, Фани Давидова
Редактор: Антон Ангонов
Оформление: Николай Мареков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия.

©Програма Достъп до Информация
Материалите в това издание са обект на авторско право.
При цитиране позоваването на източника е задължително.